GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ GIGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODJEL

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIZ. TARIFI. — Priopćeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEĐELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 147
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38,114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
NOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III — ŠIBENIK, 12 OKTOBRA 1935 — BROJ 281

Historijski momenat

Događaji se redaju filmskom brzinom. Ono što smo očekivali već preko deset godina čini se da je na vratima. S jedne strane fašizam, fašistička Italija, zapravo Mussolini s ogromnim ekonomskim, političkim i vojničkim teretom na sebi, a s druge strane ogromne mase organizovanih antifašista Talijana u inostranstvu. Sve one stranke i frakcije u antifašističkoj emigraciji, koji se već desetak godina ogorčeno pobijaju međusobno, stvaraju zajedničku organizaciju i jedan Egzekutivni komitet za konačni obračun s fašizmom. Taj antifašizam je uspio da privuče k sebi skoro sve liječničke mase u Evropi, tako da je kao posljedica toga ubrzanog koncentrisanja nastao i sporazum između Druge i Treće Internacionale (projektiran, inače na kongresu u Moskvi.) Time nastupaju socijalisti i komunisti u zajedničku borbu protiv fašizma, a prvenstveno protiv talijanskog fašizma. Engleski laburisti, koji su nekada prvi dali podršku Mussoliniju, i to onda, kada mu je bila najpotrebnija, i oni sada izjavljuju da su za sankcije. Nezavisni socijal-revolucioneri pozivlju na bojkot — organizovani radnici spremaju sabotažu — žene izdaju plamene manifeste protiv talijanskog fašizma. A Engleska — današnja konzervativna Engleska — bacila je na tu tezulju svu snagu svojih bojnih brodova. Nepobjedivi „Home Fleet" krstari od Gribaltara do Aleksandrije. Grčka, Turska i Rumunjska šalju svoje bojne brodove na zajedničke manevre u istočni Mediteran. Obojadisane rase Azije, Afrike i Amerike solidarišu se s Abesinijom. Francuska, koja je do sada iz bojazni pred Njemačkom podržavala donekle Mussolinija, dobila je od Engleske garancije za srednju Evropu, pa i ta Francuska (kojagje, donekle, i skrivila agresivnost Mussolinijevu) napušta od svih napuštenu fašist. Italiju. Veliki listovi, na prvom mjestu „Neue Zür. Zeit." pišu čak o sporazumnoj akciji konservativne vlade u Engleskoj i komunističke u Moskvi da se sruši Mussolini.

Taj antifašistički blok naliči na nekadanju Svetu Alijansu, ali mnogo veću, jaču i efikasniju. Uvodnik kojega je zadnja „Giustizia e Libertà" donijela o Mussoliniju čini se malo preuranjen, ali je karakterističan za stanje duhova koji očekuju od časa do časa da se današnji sistem u Italiji sruši.

Lira je pala nedavno za 35 posto. Šta to znači u današnje vrijeme, i šta to znači specijalno za Italiju, to ne treba ni spominjati. To je početak svršetka.

Cijeli svijet prati grozničavo te telegrame i vijesti iz Rima, Londona, Pariza, Moskve. Adis Abebe. Svak osjeća da je nešto krupna u zraku. Mi emigranti — svi mi koji smo ostavili svoj kraj, svoje roditelje, braću i sestre pod tim fašismom koji se opasno počeo da ljulja — svi mi proživljujemo tu dramu aktivno. Mi strepimo nad svakom vijesti, kombiniramo, fantaziramo... I kada vidimo sve to što se spremá u Evropi i svijetu protiv fašizma, kada čitamo uzbudljive manifeste ostalih emigrantskih organizacija, mi se pitamo: Što će sada biti s nama?

Ima nas, valjda, oko osamdesetak hiljada U zadnje vrijeme su naši redovi pojačani omladinom koja je voljela da uz smrtne opasnosti prebjegne nego da odnese svoje kosti u afrički pijesak. Svih nas se i te kako tiče ono što se događja. Svakoga od nas zadire i lično i kolektivno i najmanja promjena koja bi mogla da se desi u Italiji. Ako su do sada u našoj emigraciji postojale razne tendence — ako su jedni naginjali na to da emigracije dadu više prosvjetno potporni karakter, a drugi su stajali na tome da smo mi eminentno politička organizacija i emigracija, sada, u ovim historijskim momentima, cijela emigracija, i organizovani i neorganizovani, i oni koji su došli pred 15 godina i oni koji su došli pred par dana — svi mi danas osjećamo i znamo da smo politička organizacija i politička emigracija. Dogadjaji to zahtijevaju od nas i dogadjaji su to saznanje i taj osjećaj stvorili.

To saznanje i ta konstatacija neka budu prva etapa. A iz toga mora, logično, proizaći će i naš rad - naš politički rad. Ali jednoga smo svi svijesni može samo poboljšati. Ako se i ne pouzdavamo previše u objavljeni program antifašističke organizacije „Giustizia e Libertà" (Pravda i Sloboda) ipak možemo mirne duše ustvrditi da će svaka talijanska vlada koja nije fašistička promijeniti svoju politiku prema našem narodu u Julijskoj Krajini.

A ovakovi momenti se u istoriji ne ponavljaju.

Tone Peruško.

Englezi spriječili Aloisijev govor

Ženeva 12. — Prošle noći oko 12,15 sati imao je preko ženevskog radija održati govor pretsjednik talijanske delegacije u Ženevi baron Aloisi. Taj je govor imao biti prenesen u Ameriku.

I baš kad je baron Aloisi stupio pred mikrofon saopćeno mu je da je engleska Broadcasting Corporation odbila da njegov govor prenosi u Ameriku. To držanje engleske centrale izazvalo je revolt u redovima talijanske delegacije, a ogorčene napade sa strane talijanske štampe, koja tvrdi da eventualno izvinjenje lorda Edena neće moći sakriti neprijateljsko držanje Engleske spram Italije,

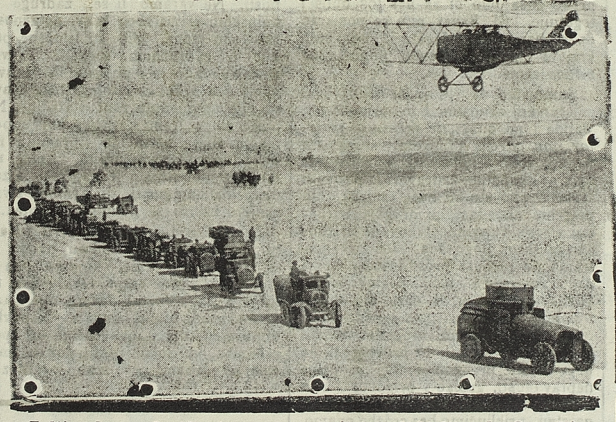
Italija istupa iz Društva Naroda

Ženeva 12. Povodom incidenta koji se zbio prigodom odluke barona Aloisija da održi govor putem radia i u vezi izjava već ne pretstavnika država članica Društva Naroda obzirom na njihovu spremnost u pitanju primjene sankcija protiv Italije doznaje se iz diplomatskih ned va da će Italija istupiti iz Društva naroda netom se donose odluka o primjeni sankcija. Talijanska štampa usput tvrdi da je baron Aloisi jučer posljednji put govorio pred Društvom Naroda i to kad je kritikovao njegovu organizaciju i kad je predložio rev ziju njegova pakta. Listovi podvlače da je talijanski delegat u Ženevi uspio proširiti front onih država, koje su protiv sankcije.

Talijanske narudžbe u Madžarskoj

Budapest 12. — Talijanska je vlada naručila u Madžarskoj 3 milijona litara mineralne vode za svoje čete u Istočnoj Africi.

TALIJANI NA PUTU ZA OGADEN

Talijanske uređeničke trupe u pustinji između talijanske Somalije i Ogadena

Promjene državnog oblika u Grčkoj

Atena 12. Nova vlada generala Kondilisa donijela je istorijsku odluku da se ukine republika i da se plebiscit izvrši dne 3 novembra o. g. i da se proglasi opsadno stanje u čitavoj Grčkoj. Popodnevna skupština prihvatila je odluku vlade i proglasila je generala Kondilisa regentom do plebiscita. Na istoj sjednici skupštine donesene su odluke, da se ukine republikanski državni oblik, da se uspostavi monarhički ustav od 1911 g., da se izvrši plebiscit 3 novembra i da se kroz to razdoblje postavi pretsjednik vlade general Kondilis za regenta Grčke.

Jeruzalem središte panarapskog pokreta

Jerusalem 12. — Stranka ranijeg arapskog načelnika u Jerusalemu Nashahiola poslala je predlog svima ostalim arapskim strankama Palestine, Transjordanije i Sirije u kojemu ih moli da obzirom na teški međunarodni položaj sazovu sveopći arapski kongres, koji će si postaviti za glavnu zadaću potpuno oslobođenje Palestine, Sirije i Transjordanije od tudinskog gospodstva. Ova je vijest u engleskim službenim krugovima izazvala veliku uznemirenost i sva je prilika da će engleske vlasti spriječiti sazivanje takova kongresa.

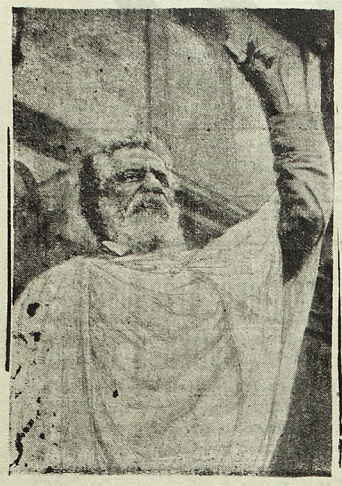
Bojkot talijanskih brodova

Pariz 12. Udruženje francuskih obalnih radnika donijelo je zaključak da je ono, stojeći u vezi sa svojom internacionalnom centralom, naredilo svojim filijalama po francuskim lukama, da svaki obalni radnik otkaže svoju poslugu pri pristajanju i tovarenju talijanskih brodova.

Podmirite pretplatu!

nemojte čekati jer ćemo biti prisiljeni da Vas utužimo.

Propovjedači otpora

Svećenici koptske crkve u Abesiniji koji u narodu imaju veliki uticaj, propovijedaju sada proti talijanima i hrabre i onako već junačke Abesince

Engleske se ne tiče nezavisnost Austrije

London 12. Jutrošnji „Daily Express" smatra držanje Austrije i Mađarske dokazom za tezu da kruje viječe Društva Naroda nije sposobno za provođenje sankcije. List očekuje da će se Velika Britanija zbog držanja Austrije odsada potpuno dezinteresirati o dalnjoj zaštiti austrijske nezavisnosti. U najmanju ruku takovo britansko dezinteresiranje stavljeno je na dnevni red.

D'Annunzio protiv Roosevelta

New-York 12. Kapetan Hugo D'Annunzio sin talijanskog pjesnika i generala, kao pretsjednik udruženja talijanskih Amerikanaca koje broji oko 400.000 članova, uputio je pretsjedniku Rooseveltu protestni telegram u kojem se tuži što je Roosevelt opomenuo američke državljane da ne putuju talijanskim parobrodima. Telegram završava ovim riječima: „Mi znamo da Abesinija ne raspolaže sa podmornicama. Stoga moramo pretpostaviti da je Vašoj Ekscelenciji suviše dobro poznato da neka druga nacija namjerava potapljati talijanske parobrode."

»Caffè Aethiopia« u Tokiju

Tokio 12. — U čitavom Japanu dnevno rastu simpatije za Abesiniju tako da politički krugovi ipak ne isključuju mogućnost da bi Japan mogao sudjelovati u primjeni sankcija protiv Italije.

Jučer je ovdje otvorena velika kavana „Caffè Aethiopia", na čijem ulazu i prozorima vise natpisi „Italians, no admittance", Talijanima zabranjen pristup.

Maršal Badoglio u Istočnoj Africi

Napoli 12. — Jučer je odavle otputovao sa parobrodom „Conte Biancamano" šef talijanskog generalštaba **maršal** Badoglio u pratnji potsekretara za kolonije A. Lessone. Na brodu je bilo i 4200 vojnika i velike količine ratnog materijala.

POSLIJE KONGRESA GLAV. SAVEZA SRP. ZEMLJOR. ZADRUGA

Po izvještaju kojega smo crpili iz novina, ovogodišnji kongres Gl. Saveza Srpskih zemljoradničkih Zadruga, protekao je dosta burno, uz velike nesuglasice, podvojnosti i borbe. Pravo reći najavljeni kongres u Zaječaru za dan 29 septembra o. g. nije mogao da se održi, zbog toga što su zadrugari prevalili dug put do Zaječara, a trebalo je da se vraćaju. Ali glavni razlog obustavi držanja kongresa, sastoji po jednoj objavi u tome, što se predviđalo, da bi na kongresu izbile ponovo scene, kao i na prethodnoj skupštini, gdje su međusobne zaoštrenosti došle do najvišeg izražaja.

Nama zadrugarima iz sjev. Dalmacije, kao ni našim delegatima, nažalost nije bio omogućen pristup. Skoro pouzdano možemo ustvrditi, da tamo nije bilo ni jednog delegata iz ovih krajeva. Oprostio bi se, kad bi se otsutnost naše, pripisala nemaru, ili slaboj pažnji prama zadrugarstvu. Naprotiv naše zadruge imale su oz biljnog povoda i računa da tamo prisustvuju preko svojih delegata i još više da se ispred zadrugara iz cijele države čuje naš glas i svestrano ispita stanje Zadruga iz Dalmacije učlanjenih u Glav. Savezu srp. zemlj. Zadruga u Beogradu. Tako naše želje, kao ni naše žalbe nijesu mogle ni ovoga puta da dodju do izražaja. Barem u toliko da se ove upoznadu i nađu načina, da se trgnu iz današnjeg mrtvila i usamljenosti.

Posvemašnje otsustvo naših delegata na ovogodišnjoj skupštini Gl. Saveza, more se pripisati isključivo slučaju što je ovaj odredio kongres u Zaječaru, mjestu i suviše udaljenom i za zadrugare u Srbiji, gdje je pristup iz naših krajeva oteščan već i time, što bi delegati uz velike napore troška i putovanja, bili izloženi da putuju do Beograda prevalivši do 1000 klm. puta željeznicom. Otale opet ladom sa prenoćištem i ponovo prekrcavanjem na željeznicu do Zaječara. Putovanje preko Niša bilo bi za nas još dulje i tegotnije. Gl. Savez nije se postarao da se barem za delegate iz udaljenih krajeva izradi 75 posto popusta na željeznicama.

Sumnjamo da je naše otsustvo na zaječarskoj skupštini bilo primjećeno. Valjda i po onoj *„de minimis praetor non curat.* A možda i stoga što u onoj vrevi i napetosti koja je vladala na skupštini, zadrugari iz pasivnih krajeva, kao što su naši, nijesu bili potrebni ni jednoj, ni drugoj borbenoj strani. Očevidno takova je pretpostavka skroz pogrješna. Jer mi smatramo da bi naše prosudjivanje čak i pri razmiricama koje postoje protiv gl. Saveza, moglo da bude što objektivnije. Stojeć po strani, nedovoljno obavješteni, u samoj skupštini, medju zadrugarima stvorili bi orijentaciju da nepristrano prosudimo sve slučajne nepravilnosti, greške i prigovore, a da se u interesu mira i sloge u zadrugarstvu, priključimo bez srdžbe onamo, gdje smatramo da prevladuje pravda i razlog.

Namjera nam je da poslije gornjih napomena, nešto kažemo o sebi, kao kratak izvadak od ovoga, što smo htjeli da opsežnije iznesemo pred skupštinu gl. Saveza. Općenito stanje zadrugarstva sjev. Dalmacije, koje je učlanjeno kod gl. Saveza u Beogradu, danas je malom iznimkom u zastoju i mrtvilu. U času kada mu je prijeka nužda života i rada, prezaduženo, bez kredita sa ma koje strane, ono sliči sportniku, koji muku muči, a ne može da izdahne. Prepušteno samo sebi poput mladorasta kojega niko ne pazi, ne obrađuje, ne potkresiva, ne natapa, ne kalami, gotovo je da svi sne i ugine.

I dnim skroz neumjesnim rješenjem Gl. Saveza, otragu nekoliko godina, otkinuta je filijala u Kninu, a podvrgnuta onoj u Zagrebu. I najokorjeli strukovnjak, kojemu su poznati prilike okoline i sama struktura položaja, priznaće od kolike je važnosti po dalmatinsko zadrugarstvo središte Knina, do Kotara s jedne strane; pak Dubrovnika, Boke i Crne Gore s druge strane, okolo kojega bi se stvarale zadruge i posticale na rad. Ova se je grješka donekle bila počela da ispravlja, postavljenjem nadzorništva u Kninu. Ali je i to potrajalo malo vremena, premda je već u početku imalo uspjeha, barem u koliko se tiče organizacije zadruga i predloga oko saniranja ovih i pribavljanja kredita.

Lanjske godine na glavnoj skupštini u Beogradu, u posebnoj konferenciji sa upravnikom Gl. Saveza g. V. Đorđevićem, bilo nam je obećano i zajamčeno da će se u Kninu održati zbor zadrugara i stvoriti mogućnost za dalji uspješni rad. Od svega toga obećanja nije se ispunilo ništa, a još manje štogod postiglo. U ovoj nerodnoj godini, koja je zbog suše uništila sve usjeve, zadruge nijesu u stanju da nabave prehranu ni za svoje članove, a kamoli da podignu svoj ugled i pomognu selu. Nedostaje im kredita za nabavku kukuruza što je najpreče. Ne mogu ni da dobiju ni kratkoročni kredit ni od Gl. Saveza, ni od filijale u Zagrebu kojoj su podređene. Svakolika prodaja vrši se u Kninu od strane nadzorništva, ukoliko ga možemo tako nazvati, ali i ovaj je vođen na račun filijalske Zadruge su bez stvarne djelatnosti i zadužene kod Saveza. Nijesu u stanju ni da plaćaju kamate, a još manje otplate zajma. O tolikom nagomilavanju duga imalo bi se mnogo primjetiti. Većma Savezu, nego možda istim zadrugama, jer se ovaj tekom godina jednostavno brinuo zato, da ukamaćuje neplaćene pozajmice davane po tek. računu, a nije se postarao da nađe podesna načina saniranju zadruga. Ovakvim postupkom postaje izlišno načele rada i samopomoći.

Glavni Savez posvetio je veću brigu formalnostima. Primjetili smo koliko se zalagao za godisnje statističke podatke, tražeć od seoskih zadruga koje nemaju dovoljno spremnih knjigovođa ni za obične račune, da ispune neznatne sitnice koje dovode do konfuznosti. Ne varamo li se, zadruge u kninskom srezu zbog takve netačnosti sve osim jedne, bile su izložene pokudi u zadružnom organu. Takvih slučajeva bilo je i po ostalim banovinama i u nekoliko brojeva lista i ove su bile opomenute radi statistike. Ne poričemo potrebu statistike, koje uopće nigdje nijesu u tančine ispravne; nu prije nego se ovim urgirā, treba udovoljiti onome što je najpreče i zadrugama omogućiti djelovanje stvaranjem uslova za povoljan razvitak.

Lanjske godine nadzorništvo u Kninu, preduzelo je ozbiljnu akciju u doba sabiranja vune, koja je bila u izobilju u ovom kraju. Ovlačenjem filijale u Zagrebu, pr. duzeće nije nikako pokušano da se ostvari. Nabavka vune medjutim iskorišćena je od posrednika, uz dobar profit, dok bi smišljenim planom, uz manji profit zadruga, zemljoradnik bio u stanju da vunu preko zadruga plasira uz povoljnije uvjete. Ovaj je pothvat daleko uspješniji, nego što su pusta cjepidlačenja sa statistikama, koje se redovno ponavljaju svake godine. Uz to bi poskočila važnost zadrugarstva, koje je iz temelja poljuljano.

Mnoge su zadruge došle do insolventnosti. Što se poradilo od strane gl. Saveza, da se ove podignu i spriječi konačna propast? Istina, ove su dužne Savezu i ne mogu da vrše tačno svoje obaveze, s razloga što su zemljoradnički proizvodi ispod minimuma. Nu zašto se Savez nije pobrinuo, da barem u čednoj mjeri pomogne zadrugama od one pomoći koja je data Savezu za doba ministrovanja g. D.ra Jankovića? Čemu ne priteći u pomoć od one svote predane po likvidaciji, odnosno prelaza gl. Saveza srps. zemlj. Zadruga na primorju, k Savezu u Beogradu. Ova svota nije velika i Savezu je ustupljena, ne da leži besplodna, već u slučaju nužde, da se pomognu barem one zadruge koje djeluju.

Izgleda da ni filijalka u Zagrebu, a glavni Savez pogotovo, ne vode nikakvu brigu o snabdjevanju prehranom kukuruza za svoje učlanjene zadruge, kako bi se spasile od potištenosti i spriječile teške posljedice.

Nikako ne možemo prećutati nedovoljnu ispriku Saveza, da ne može zadrugama vršiti nabavku kukuruza, već jedino uz gotov novac. Odvojeno od kredita koje zadruge duguju, treba stvoriti načina, da se ovima povjeri kratkoročni rok od 30 dana, po jedan vagon, koji će se za to doba raprodati za gotovo, i od primljene svote odmah podmiriti kukuruze, jer se danas raspačavanje vrši za gotovo.

Kod tolikih bogatih žitarskih zadruga učlanjenih u gl Savezu, zar se ne može provesti glavno načelo uzajamne pomoći zadrugarske, i priteći u teškim prilikama u pomoć svojim članicama?

Pomenute žitarske zadruge ovim ne bi štetovale, jer u načelu i sami kukuruz, što ga zadruge plasiraju preko Saveza u inostranstvo, isplaćiva se pokliringu po svršenom obračunu, koji traje katkada dulje vrijeme.

Ove vrsti napisane, tek su jedan odjek od onoga što smo bili namjerni iznijeti ispred glavne skupštine u Zaječaru, kao glas iz pasivnih krajeva.

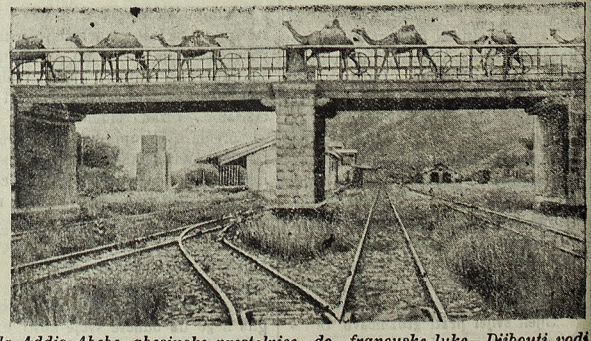
Drugom prilikom iznijećemo naše mišljenje o samom radu ovogodišnje skupštine i kongresu iako nije bio održan.

Zadrugar.

Izrađuje VJENCE i BUKETE iz —svježeg i umjetnog cvijeća—

Abesinska željeznica

Iz Addis Abebe, abesinske prestolnice, do francuske luke Djibouti vodi jedna abesinska željeznicka pruga, ali i na tom putu služi deva kao glavno prevozno srestvo. — Naša slika prikazuje jednu karavanu kako prelazi preko mosta te jedine željeznice, koja je sada važan cilj talijanskih operacija

GRADSKE VIJESTI

† Banica Svetislav

direktor gimnazije u Somboru, bivši direktor ovdašnje gimnazije preminuo je iznenada u četvrtak od zapaljenja slijepog crijeva.

Pokojnik, koji je u našem gradu bio oko godinu dana direktor gimnazije i član Rotary-kluba i drugih društava, stekao je ovdje mnogo prijatelja i poznanika koji njegovu preranu i iznenadnu smrt duboko žale.

Njegova popularnost najbolje se vidjela prigodom njegovog odlaska kada se je od njega masa svijeta, a naročito đaka, oprostila sa vidljivom tugom.

Lahka mu zemlja a obitelji naše iskreno saučešće.

Radovi na carinarnici su obustavljeni

Kako je predložena izmjena fasade carinarnice, to su radovi za sada privremeno obustavljeni dok ne stigne odobrenje banske uprave. Nadamo se da ovo neće dugo potrajati i da će se sa radovima uskoro nastaviti. Ovo je tim prije potrebnije jer polučaj na kom se zida nova carinarnica izložen je dosta, te je nezgodno da u ovom stanju ostane duže vremena.

Rđavo stanje gradskih ulica

Dio banovinske ceste od Oficirskog doma do suda, koji je prije nepunu godinu dana kaldrmisan, nalazi se sada u takovom stanju, da se tâ kaldrma mjestimice uopće i ne opaža. Taj dio je dosta zapušten, a kako je tu zbog jematve sada saobraćaj veoma živ, pojimljivo je da se i pri najmanjoj kiši, dubra nalazi u izobilju. Ako je sada tako, kako li će tek ova ulica izgledati zimi kada počnu velike kiše! Onda će vjerovatno izgledati u najmanju ruku isto onako kao i prije njene opravke.

Ni ostale ulice nisu u dobrom stanju, pa ni one najprometnije. Znamo da općina ne raspolaže skoro nikakvim sredstvima za njihov opravak, ali ipak bi se moralo bar mjestimice nasuti kamenjem, kako bi se izbjegle one velike lokve vode. To bi u svakom slučaju trebalo uraditi na vrijeme dok ne počmu velike kiše.

Koncerat Mornarske Glazbe

U nedjelju prije podne od 11—12 s. u parku „Kralja Aleksandra" održaće mornarska glazba promenadni koncerat sa slijedećim programom:

1. D. Pokorny „Marš jugoslovenskog puka". 2. Bartuluci „Čestitka Umjetniku" uvertira. 3. Verdi „Rigoletto" fantazia. 4 Bagatella „Karišik primorskih pjesama". 5. Šebek „Hor Derviša Orijent pjesma. 6. D. Pokorny „Balkanjada" potpouri. 7. Obruček „Predsjednik Masaryk" marš.

Dirigira zastupnik kapelnika Viši muzičar II kl. Martineti I. Antun.

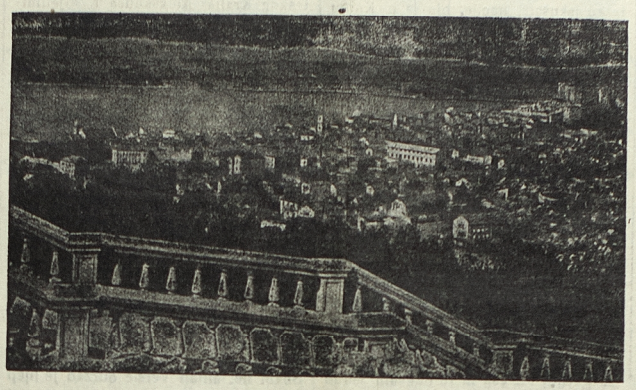
Izvanredna godišnja skupština Zajednice doma i škole

održaće se u nedjelju 13 oktobra 1935 god. u 10 sati prije podne u učiteljskoj školi sa ovim dnevnim redom:

1) Biranje ovjerovitelja zapisnika
2) Demisorij sadanjeg upravnog odbora
3) Biranje novog upravnog odbora
4) Biranje nadzornog odbora
5) Eventualije.

Preporučuje se roditeljima i starateljima da nefaljeno dodju na ovu skupštinu.

Potreba uredjenja prilaza za Šubićevac

Pogled sa Šubićevca

Izgradnjom igrališta „Osvita" na Šubićevcu, a sada i izgradnjom nove gimnazije dosta se povećao promet na prilazima koji vode za Šubićevac. Međutim jedina ulica koja ide gore nije u dobrom stanju a uz to je vrlo tijesna za saobraćaj naročito nedjeljom, kada dosta publike ide automobilima, na igralište. Osim toga već 2—3 puta ta se cesta raskopavala zbog kanalizacije i vodovoda, te su pješaci morali da skaču preko rupa, dok su automobili okolo zaobilazili. Jednom riječju pokazalo se kao jako nezgodno, što se ima svega jedan prilaz za Šubićevac.

Ovome bi se moglo međutim na jedan prilično lak način doskočiti, koji opet nebi zapadao puno novaca. Od drž. puta koji vodi za Drniš više centrâle Šupuka, bila je ranije jedna cesta, istina u rđavom stanju, ali se sa njom ipak moglo i automobilima stići do igrališta i Šubićevca. Taj put je pokvaren, jer je vlasnik zemljišta, preko koga je put išao, stavio ogradu i tako onemogućio saobraćaj. Medjutim tome bi se moglo doskočiti na taj način, što bi se taj dio puta trasirao preko općinskog zemljišta, preko koga je već i ranije išao put. To bi sigurno zapalo par hiljada dinara, ali na taj način dobio bi se još jedan dobar i vrlo potrebiti put preko koga bi se mogao da razvija saobraćaj, naročito automobilski. O ovome treba voditi računa i po mogućnosti što prije pristupiti uredjenju toga djela puta, jer će time Šubićevac dosta dobiti. Za tu potrebu moglo bi se možda interesirati i vojničke vlasti kako bi se lakše došlo do oživotvorenja ovog prohoda.

Skoro svake nedjelje može se vidjeti probijanje automobila, kroz onaj uski prolaz, koji je uvijek pun male djece pa je sva sreća da se već do sada nije desila neka nesreća.

Jedna velika krađa

Već duže vremena g.Ante Vukorepa ovdašnji trgovac primjećivao je da ga neko od njegove posluge potkrade. U zadnje vrijeme on je postao mnogo pažljiv i najzad je otkrio svoga brata Matu Vukorepu. Odmah je slučaj prijavio policiji koja je povela istragu i stavila u pritvor Matu Vukorepu.

Prema tužbi Ante Vukorepe njegov brat Mate pokrao mu je u posljednje vrijeme što robe što novca u svemu oko 100.000 din.

Policija je prema prijavi provela istragu i kod vjerenice okrivljenog pronašla stvari u vrijednosti od oko 20 000 dinara i uložnu knjižicu gradske štedionice na sumu od 15.000 dinara.

Policija je pritvorila optuženog i vodi dalje istragu.

SPORT

„Osvit" je otišao u Sarajevo

Jučer rano ujutro otputovala je momčad „Osvita" za Sarajevo gdje će u subotu i nedjelju igrati sa tamošnjim klubovima „Slavijom" i „Hajdukom" za ligaško prednatjecanje. Ovi sarajevski klubovi su vrlo jaki, a naročito na svom terenu, te će zato „Osvit" imati vrlo težak posao, ako bude želio da izvuče častan rezultat.

Kako smo doznali iz redova „Osvita" njegov tim će igrati u slijedećem sastavu: Fančević, Crnogaća, Rončević; Bizjak, Sunko, Munitić; Berić, Kacijan, Bego, Peričić i Roščić. Dakle tim nije rđav i sa ovim igračima bi moglo dosta da se učini.

Zabava u Oficirskom Domu

U subotu na veče u oficirskom domu novokompletirana mornarska glazba će po običaju svirati. Ulaz slobodan članovima i prijateljima koji posjeduju stalne legitimacije.

„BALKAN" KINO u subotu u 9 s. prikazuje svečanu premijeru velefilma „Valcer na Nevi" uz film i potpun velegradski raspored.

U NABAVLJ. ZADRUZI već nekoliko dana vrši redovitu godišnju reviziju g. Aleksandar Bavčić iz Beograda.

BISKUP g. Dr MILETA povratio se iz Novalje sa euharističkog kongresa.

DROGERIJA Mr. Ph. Ante Vitale biće zatvorena za dva mjeseca radi odlaska vlasnika na vojničku vježbu.

STOŠIĆ PRIMO, pekar, u četvrtak počeo je peći kruh poslije nekoliko dana obustave radi poznatog štrajka.

U FOND Y. C. „VAL" u Sibeniku položio je Ego Frua da počasti uspomenu blpk. Dr. Sime Vlašića din. 20.- Uprava hvalno zahvaljuje.

Budite pretplatnici „Tribune"

U CARSTVU FANATIZMA

Veomaźe nepovoljna situacija sbiti sportski izvjestitelj jednog lista i ispitani futbalski sudija; naročito, kad je jedan i drugi rad koncentrisan u jednom mjestu.

Ovo par rečenica koje slijede upućene su široj sportskoj javnosti u odbranu stroge novinarske objektivnosti. U ovom slučaju ograničavam se na malu geografsku tačku i bacam sidro u našem gradu, jer nas sportske prilike tu najviše interesuju.

„Nožem pod grlo"

Niko ne može osporiti štampi njene ogromne zasluge za podizanje svih postojećih sportskih grana u našoj državi. Svakim slovom, svakom riječju u sportskim rubrikama reklamirâla je igrače, klubove i njihove borbe. Zainteresovala je pojedince, iz čijih su redova proizašli dobri sportaši; zainteresirala je publiku koju dovlači na igrališta.

U našem kršnom gradu nogometni je sport vremenski u svom povoju, dok po vrijednosti dosegao i pretekao mnogu „stariju braću". Kao jedini pretstavnik šibeničke štampe, „Tribuna" je uvijek nogometnom sportu posvećivala svoje retke, a ja sam pri svom boravku u Šibeniku, naročito kroz posljednja tri mjeseca, imao tu čast da budem njihov pisac. Po svom načelu posvetio sam najveću brigu objektivnosti pera, i izvještâvao čitalačku publiku o svojim opažanjima. Držeći se strikte odredjenog pravca, nisam zapostavljao ni ono što bi se prekoračiti moglo smatrajući, da zbir malih ispada daje u rezultatu veliku brojku čije su posljedice štetne.

Tačno i objektivno informiranje o sportskim događajima imalo je za glâvni cilj upoznâvanje štetnih mana i njihovo ispravljanje. Medjutim rezultat toga stvorio je napad jednog dijela sportske publike na naš list i moju ličnost. I ako je svâki potez pera povučen *u najboljoj namjeri.* nije nažalost naišao na razumijevanje, Zaslijepljenost fanatizma pokazala je još jednom svoju kobnu moć i uzela za nišan svojih kopalja lice, koje je htjelo dati pravi put nogometnom sportu. O prijetnjama fizičkog napada na moju malenkost, o „biranim izrazima", upućenim preko trećih lica, neću da govorim. Tek onako želim da napomenem.

Sudije kao meta

Bolest fanatizma našla je sebi još jedan dobar zalegaj: futbalske sudije. Kod dijela publike pristrasnost se javlja u njegovoj bolesnoj fantaziji u ruhu pravičnosti, te mu je neshvatljiva vjernost sudije pravdi i pravilima.

Jedan primjer, izmedju mnogih, govoriće dosta o tom. Navijač jednog šibeničkog kluba žestoko je napadao našeg sudiju poslije utakmice u Splitu. Kad sam zaželio čuti pogreške sudije, izašlo mi se ususret, nâšta sam svâki napad odbranio u njegovu korist (sudije). Napomenuo sam tada gosp. navijaču da je na koncu priznao, da sudiji nema što da prigovori. Njegov odgovor: E pa mogâo je svirati ofsajd prije nekog gola. — Dâkle tako. Sudija je neobjektivan zato što ne navija za naš klub!

Nije samo fanatizam krivac takvog stanja. Krivo je i nepoznavanje pra-

vila igre i nevještost prosuđivanja. Vrlo je oskudan broj onih koji sve to dobro znaju.

Suma sumarum

Veoma mi je žao što je prostor lista ograničen i što napis ne može ni približno biti onih dimenzija, koje sam ja zamišljao.

Ulogom sportskog izvjestitelja i futbalskog sudije navukao sám na se mržnju mnogih. Ne polazim njihovim tragom, ali pamtim riječi i prijetnje, dok mi pred očima uvijek blista izreka iz Svetog Pisma: Blaženi ubogi duhom... *Pera Zlataper*

Šibenik, 7 X 1935.

Popularna predavanja u Kninskoj Žen dobrot. zadruzi

Knin, 9 X.

Sinoć je nastavio svoja predavanja Dr. R. Simeonović iz područja embriologije pred punom dvoranom birane Publike. Velike tekovine naučnih rezultata o razvitku embrija znao je predavač zavidnom lakoćom i jasnoćom, pomažući se crtanjem na tabli, popularno i plastično predočiti tako da je slušateljstvo s najvećom pažnjom i zanimanjem pratilo svaku rečenicu g. Simeonovića. Osobiti interes pobudjuju njegova teoretska dokazivanja što ih vješto spaja sa higijenskim napomenama i najnovijim rezultatima medicinskih istraživanja. Slušače je osobito zanimalo, kada je predavač iznio teoriju glasovitog Kohnheime o uzrocima pojave strašne bolesti raka, o kojoj svaki dan čujemo i čitamo sve to strasnije posljedice.

Ovakova predavanja koja, bilo iz područja znanosti bilo iz nacionalne književnosti ili istorije, imaju veliku prosvjetno-uzgojnu tendenciju, koja će donijeti ploda svima koji teže — u ovoj varoši — za duševnom hranom. Čujemo da se prijavljuju i novi predavači, uz one koje smo već u prošlim dopisima spomenuli, pa ćemo kroz cijelu jesen i zimu imati pučko sveučilište u Kninu, zaslugom naše radišne Ženske dobrot. zadruge. Čast i priznanje onima u Kninu koji su uspjeli da nam omoguće dvije kulturne tekovine: *preotvorenje državne gimnazije i popularni universitet.* Knin počinje novim duhom dâ diše!

Prodava se uz vrlo jeftinu cijenu: jedna Verthein blagajna veličine 126×74×66, jedan malo rabljeni pisaći stroj MERCEDES sa svojim stolom, ručna kolica, jedna mramorna ploča 140×69. Obratiti se Agenturi Jadronja, Šibenik.

10 vreća por-luka (porića) traži se za nekoliko mladića koji putuju na duže putovanje sa s/s „Jadrija". Medju njima bi jedan izvještavao „Wiener Zeitung". Samo za njega treba pet vreća.

COPPERPAINT podmorna boja garantirana za godinu dana zprobana od iskusnih pomoraca Svih vrsti suhih i uljenih boja, lakova, firnisa, katrama, blaka, karbolineja, kistova, stuka, pakla i sve u tu struku spadajuće predmete, najbolje kvalitete uz umjerene cjene i solidnu poslugu.
Preporuča se
Viktor Sošić - Sibenik
Specijalna trgovina bojaiaka
Trg Stjepana Radića, kod crkve Sv. Ivana,

Smrtnik tekućina za uništavanje insekata kao za muhe, komarce, stjenice i drugu gamad. Nadmašuje svedruge preparate kao ukvaliteti tako i u jeftinoći Probajte i uvjerite se.

Proslava tužne obljetnice u sjev. Dalmaciji

Pobožna i nacionalna pomen velikog dana

U Kninu

Knin, 10 X. — Jučerašnji dan, koji, valjda najtragičniji u istoriji naše teško iskušane nacije, bio je u Kninu dostojanstveno pobožno, ganutljivo sa dubokim pietetom posvećen Onome koji će vječno živjeti u dušama svijesnih Jugoslovena.

Pomeni i obadvije crkve, prepune Kninjana združenih u jednoj molitvi za upokojenje najvećeg i najboljeg jugoslavena; imponentna pojava oficirskog kora sa g. generalom i gg. pukovnicima, vojna muzika bez sviranja, ozbiljnost disciplinaranih vojnih odreda; lepršanje državnih zastava, ovijenih crninom, po svim kućama; pretstavnici svih društava i dame u crnini; pod naoblačenim nebom — kao da se spremase da zaplače nad nedoknadnim gubitkom Jugoslavlji i — Evropi — sve je to odavalo jednu veliku tugu i još veći pietet prema uzvišenom Mučeniku.

U 11 sati svečana, turobna sjednica u Kninskoj Sokolani. Dvorana prepuna. Starosta pozivlje sestre i braću i pretstavnike vojnih i civilnih vlasti; nastaje minuta svečanog muka i tople molitve! Kroz muk zabruji pjesma molitve pjevačkog sokolskog zbora i starosta Dr. Ć do Novaković daje riječ bratu prosvjetaru Dr. Mirki Perkoviću, koji ono svečano turobno raspoloženje Kninjane, gospode i seljaka, gospodja i seljakinja, vojnika i sokolaša dovodi do jedne kolektivne, jedinstvene, gorke suze, koja iako se u grlu gusi, ipak niz obraze puzi, ali njegova riječ i budi i podžiže i oce i majke i mladiće i starese na veliku budućnost kojoj je udario temelje Vitez, Heroj, Veleum, Mučenik i Svetac nacionalni, koji bdije nad Jugoslavijom i koji će — u sve vjekove, da tvori čudesa u novim pokoljenjima, Njegovih, Aleksandrovih Jugoslovena, Aleksandrovih sokolaša, Aleksandrovih vojnika! Duh je Njegov živ u milijonima prekaljenih Jugoslovena! — Iza govora zaori: Bože pravde, Lijepa naša i Naprej! Zaori: Slava Mučeniku! Živio naš Kralj, Petar II! Živjela Kraljica, Majka-Mučenica! — Cijeli dan, u svetoj je tuzi i u najsvetijim nadama, posvećen Njemu, Neumrlome!

U Tijesnu

9. X.

Na dan tužne obljetnice smrti Našeg Predobrog Kralja, Tijesno je i ovom prigodom dalo izraza svoje neutješive boli, koja je ostala još uvijek tako velika, kao što je bila na dan Njegove Mučeničke smrti prije godinu dana.

Sámo Državne i crne zastave lepršale su na pola stijega, a svaki onaj koji osjeća težinu i bol momenta, došao je Crkvi Božjoj, da se pomoli za pokoj Duše Naše Velikog Oca Kralja.

Pomen se održao u mjesnoj nadžupskoj crkvi uz pjevanje „Pomiluj mene Bože" a nakon tog čina svi su otišli do Sokolskog Društva da saslušaju Komemorativni govor starešine društva gosp. Ante Obratova, kojeg je održao pred prepunom društvenom salom. — g. —

U interesu svoga mjesta šaljite redovito dopise

U Vodicama

Prva godišnjica tužne smrti našeg ljubljenog Vladara Blagopokojnog Viteškog Kralja Aleksandsa I. Ujedinitelja proslavljena je u našem mjestu dostojanstveno. U 8 30 sati održana je komemoracija školskoj djeci. U 9 s. započeo je tužan pomen u župskoj crkvi. Na sredini crkve bio je podignut lijep katafalk sa slikom nezaboravnog Kralja. Katafalk je bio pokriven drž. zastavom, a za vrijeme pomena na njemu je gorjelo mnoštvo svijeća. Svijeće su gorjele i na svim oltarima. Crkvâ je bila puna svijeta. Tu su bili pretstavnici vlasti, općine, odred vojske ratne mornarice, sokoli, školska djeca sa svojim nastavnicima, te ostalo mnogobrojno pučanstvo. Poslije pomena sve što je jugoslovenski osjećalo našlo se u sokolskoj dvorani. Sokol uč. Milan Veršić održao je lijep govor. Potanko je prikazao život i rad ljubljenog Vladara sve do tužnog i kobnog 9 X 1934 god. Svoj govor završio je ovim riječima: „Osvetniče Kosova, Pobjedniče sa Kumanova, Junače sa Bitolja! Danas o prvoj godišnjici Tvoje mučeničke smrti obnavljamo svoj zavjet. Kunemo se Kralju da ćemo do zadnjeg daha svoga života vršiti Tvoju posljednju poruku, Čuvaćemo Jugoslaviju.

Slava Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju". — ć —

U Murteru

Na godišnjicu tragične smrti svog ljubljenog Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja ovo selo je još jednom i vidljivim načinom posvjedočilo iskreau ljubav, kojb ga i preko groba veže sa mrtvim nezaboravnim Kraljem.

Već ranim jutrom, pa cio dan do kasne noći, mukli udarci zvona sa svih seoskih crkava, duboko su potresala srca, čija rana još i danas krvari. Cijelo je selo zastrto crninom i državn. zastavama na pola koplja, a na svačijem licu vlada tuga i žalost.

U 8 sati jutrom održana je komemoracija školskoj djeci, a u 9 sati održan je pomen u župskoj crkvi. Na sred crkve podignut je veličanstveni katafalk sa slikom Blagopočivšeg Kralja, okićenoj zelenilom i cvijećem.

Pomenu su prisustvovali prestavnici vojske, sve mjesne vlasti, školska djeca, sva mjesna društva sa društvenim zastavama uvijenim u crno i brojno pučanstvo. Crkva je bila dupkom puna naroda, koji je iz dna duše upravljao žarke molitve za upokoj pleme nite duše Kralja Heroja, za sretan i dug život mladog Kralja Petra II, za sreću i veličinu Jugoslavije.

U 19 sati sokolsko društvo održalo je svečanu žalobnu sjednicu, koju je sa lijepim riječima punim pijeteta otvorio brat starešina Bašić Marko. Predavanje o životu i velikim i neumrlim djelima Viteškog Kralja održao je učitelj Vuletin, čiji je govor orosio suzama lica mnogih prisutnih. Poslije predavanja, učenici viših godišta mjesne škole i to: Turčinov Ivanica, Papeša Božena, Turčinov Nikola i Kovačev Sokolka recitovali su prigodne pjesme posvećene Mrtvom Kralju, koje su na prisutne ostavile dubok utisak. Cio današnji dan prošao je u nekoj naročitoj tišini i pobožnosti, što je najbolji dokaz ljubavi naroda ne samo prema mrtvom Viteškom Kralju, već je dokaz ljubavi, vjernosti i odanosti prema ljubljenom mladom Kralju Petru II kao i cijelom junackom Domu Karađorđevića.

Neka je slava Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju!

P.

Vremena se mijenjaju

1908 godine je Italija preduzela ofenzivu u Libiji. To je bio isto tako kolonijalan imperijalistički rat, kao što je i sadašnja fašistička ekspedicija u Abesiniju. Tada se u jednom rimskom kinematografu prikazivali film s odlaskom talijanske vojske na bojno polje. Dio publike, koja rado gleda rat, ali u rat neće, aplaudirao je. Najednom se čuo oštar zvižduk, jedan razjaren mladić je ustao i održao oštar govor protiv rata.

Rodoljubiva publika, koja nikada u rat ne ide, pala je u jarost i mladića je premlatila. Mladić je uhapšen i u policiji je izjavio, da se zove Benito Mussolini. Poslije toga je u socij. listu „Avvenire" napisao da će se i dalje boriti protiv imperijalizma i buniti radnike protiv rata. Sada Mussolini vodi rat protiv Abisinije,

širite »TRIBUNU«

Oglas licitacije

Za prodaju ulovljene ribe u Vranskom jezeru Uprava drž. ergele „Aleksandrovo" Biograd n-m. raspisuje javnu ofertalnu licitaciju na dan 24 oktobra 1935 god. u 11 sati u uredu Uprave državne ergele „Aleksandrovo«.

Neuspije li ova licitacija održaće se druga na dan 21 novembra 1935 u 11 sati pre podne.

Kaucija polaže se najdalje do 10 sati pre podne na dan licitacije i to: naši državljani 6.000.— din., a strani 12.000.— dinara.

Uz ponudu ima se priložiti revers o položenoj kauciji, uverenje sposobnosti nadmetaća, a naši državljani još uverenje o plaćenom porezu za proteklo tromjesečje.

Ponude sa taksenom markom od Din. 100.— zapečaćeno u kovertu imadu se predati na dan licitacije do 11 časova.

Naknadne ponude kao i telegrafske, neprimaju se.

Uslovi licitacije mogu se vidjeti kod Uprave državne ergele „Aleksandrovo« svakog radnog dana od 8 do 13 časova.

Broj: 2910 iz kancelarije Uprave drž. ergele „Ateksandrovo" — Biograd n—m.

Štampa: Odilk. Graf. Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Sibenik. Urednik: Milan Radojković Izdavač: Kamilkar Vitaliani